

سوال‌ات امتحان علوم و فنون ادبی ۱	رشته: انسانی	ساعت شروع: ۸	مدت امتحان: ۷۰ دقیقه
پایه: دهم دوره متوسطه دوم سال تحصیلی: ۱۴۰۰-۱۳۹۹	تاریخ امتحان: ۱۴۰۰/۳/۱۷	تعداد صفحات: ۳	تعداد سوالات: ۲۳
نام خانوادگی: نام دبیر: خانم سیاهپوش	اداره آموزش پرورش شهرستان سمنان - دبیرستان دخترانه امامی		

ردیف	لطفاً به سوالات به ترتیب، خوش خط و خوانا پاسخ دهید.	بارم
الف	تاریخ ادبیات و سبک شناسی: (۴ نمره) ۱- <u>درستی و نادرستی</u> هر یک از موارد زیر را مشخص کنید. الف: کتاب اوستا را موبدان برای اجرای مراسم دینی از حفظ می خواندند. درست نادرست ب: قالب عمده ی شعر سبک خراسانی غزل است. درست نادرست ج: در سده های پنجم و ششم نثر ساده به کمال رسید و نثر مصنوع هم رایج شد. درست نادرست د: محتوای نثر دوره ی سامانی ادبی است گاهی نثرهای حماسی و تاریخی و دینی هم دیده می شود. درست نادرست ۲- جاهای خالی را با واژه ها و عبارت های مناسب پر کنید. الف: در زمان سامانیان عمده ترین مرکز فرهنگی به شمار می رفت. ب: شعر غنایی با دو شاعر مشهور و قوت و استحکام یافت. ج: شیوه ی بیان هر نویسنده یا شاعر اوست. ۳- <u>دلایل گرایش نویسندگان</u> به فارسی نویسی در سده های پنجم و ششم چیست؟ ۴- شاعرانی چون و به پیروی از سنایی به تصوف و عرفان روی آوردند. الف- عطار و منوچهری ب- ناصر خسرو و مولوی ج- ناصر خسرو و منوچهری د- عطار و مولوی ۵- کدام یک از موارد زیر <u>جزو قلمرو ادبی سبک خراسانی نیست</u>؟ الف - قافیه و ردیف آسان ب- سادگی زبان شعر ج- استفاده از آرایه ها در حد اعتدال د- بهره گرفتن از تشبیه حسی در توصیف زیبایی شناسی متن: (۶ نمره) ۶- در ابیات زیر <u>ترصیع و موازنه</u> را بیابید و بگویید <u>ارزش موسیقایی</u> کدام بیت بیشتر است؟ الف - جفا پل بود بر عاشق شکستی / وفا گل بود بر دشمن نشاندی ب - وعده به دروازه ی گوش آمده / خنده به دریوزه ی نوش آمده ۷- با توجه به ابیات زیر در کدام بیت <u>کنایه</u> و در کدام بیت <u>تشبیه</u> دیده می شود؟ الف - عشق در دل ماند و باز از دست رفت / دوستان دستی که کار از دست رفت ب - من آن شب سیاهم کز ماه خشم کردم / من آن گدای عورم کز شاه خشم کردم ۸- در ابیات زیر <u>جناس ها</u> را مشخص کنید و <u>نوع</u> آن ها را بنویسید. الف - پاسخ تلخ تو و خنده ی شیرین با هم / نوش در نیش نهان گشته و نیش اندر نوش ب - ندانم از سر و پایت کدام خوب تر است / چه جای فرق که زیبا ز فرق تا قدمی	۱ ۱ ۱ ۰/۵ ۰/۵ ۱ ۱ ۱ ۱
ب		

۹- به سوالات زیر پاسخ دهید:

الف - واج آرایي صامت محسوس تر است یا مصوت ؟

ب- هم ریشه بودن واژه ها در حروف اصلی را چه می گویند؟

ج- ناهمسانی واژه ها در مصوت های کوتاه را چه نوع جناسی می نامند؟

د- ارزش موسیقایی کدام سجع بیشتر است؟

۱۰- نمونه های واژه آرایي و واج آرایي را در ابیات زیر مشخص کنید.

الف - سرو را بین بر سماع بلبان صبح خیز / هم چو سر مستان به بستان پای کوپ و دست زن

ب- ما را سری است با تو ، که گر خلق روزگار / دشمن شوند و سر برود هم بر آن سریم

۱۱- در عبارات زیر ارکان سجع را بیابید و نوع آن ها را بنویسید.

الف - الهی اگر بهشت چون چشم و چراغ است بی دیدار تو درد و داغ است .

ب- الهی از کشته ی تو خون نیاید و از سوخته ی تو دود

موسیقی شعر (۶ نمره)

۱۲- ابیات زیر را تقطیع هجایی کنید .

الف - درین درگاه بی چونی ، همه لطف است و موزونی / چه صحرایی چه خضری چه درگاهی نمی دانم

ب- سخن پیدا بود سعدی که حدّش تا کجا باشد / زبان در کش که منظورت ندارد حدّ زیبایی

۱۳-درایات زیر واژگان قافیه را مشخص کنید و بنویسید قافیه طبق کدام قاعده است؟

الف - ای صبحدم ، ببین کہ کجا می فرستمت / نزدیک آفتاب وفا می فرستمت

ب- آب زنید راه را هین که نگار می رسد / مژده دهید باغ را بوی بهار می رسد

۱۴- کدام یک از ایات زیر قافیه درونی، و کدام یک ذو قافیتین می باشند؟

الف - طرفه می دارند یاران صبر من بر داغ و درد / داغ و دردی کز تو باشد خوش تر است از باغ و ورد

ب- مرده بدم زنده شدم ،گریه بدم خنده شدم / دولت عشق آمد و من دولت یابنده شدم

۱۵- در کدام گزینه (ی) صامت است ؟

الف - دیدد ب - یار ج - فانی د - بینا

۱۶- در کدام گزینه ها همه ی واژه ها هم وزن هستند؟

الف - نیکی - دوری - دوستی - یاری

ب - خسته - بسته - شسته - راسته

ج- تسلط - گذشتن - صیوری - بهاری

د - شجاعت - سلامت - غربت - مهلت

۱۷- در کدام واژه ها هجای دوم کشیده است ؟

"فوائد - شاعری - معشوقہ - دلبر - خورشید"

۱۸-د، کدام بیت ردیف وجود ندارد چرا؟

الف - عیب کسانِ منکر و احسانِ خوش / دیدہ فرو بر بہ گریبانِ خوش

ب - دلارام در بر دلارام جوی / لب از تشنگی، خشک بر طرف جوی

۱۹- با توجه به علامت هجاها کدام واژه با حذف همزه تقطیع شده است؟

الف - باد آورده : (u - - -) ب - پلنگ افکن : (u - u - -)

ج - دانش آموز : (u - - - -) د - گل اندام : (u - - -)

نقد و تحلیل نظم و نثر : (۴ نمره)

۲۰- بیت زیر را از نظر قلمرو فکری بررسی کنید .

" آب اجل که هست گلو گیر خاص و عام / بر حلق و بر دهان شما نیز بگذرد "

۲۱- برای خوانش هر یک از موارد زیر کدام لحن مناسب است ؟ چرا؟

الف - خروشید و زد دست بر سر ز شاه / که شاهان منم کاوه ی دادخواه

ب - ای ایستاده در چمن / آفتابی معلوم / ای وطن من / ای توانا ترین مظلوم / تو را دوست دارم

۲۲- با توجه به عبارت زیر به سوالات پاسخ دهید.

" توانگری به هنر است نه به مال و بزرگی به عقل است نه به سال "

الف - ساختمان واژه های (توانگر و هنر) را مشخص کنید. (ساده - مشتق یا مرکب)

ب- در عبارت بالا ارکان سجع را بیابید و نوع آن را بنویسید.

۲۳- متن زیر را از نظر قلمرو زبانی بررسی کنید . (ذکر دو مورد)

" دو امیر زاده در مصر بودند ؛ یکی علم آموخت و آن دگر مال اندوخت . عاقبت الامر این یکی علاّمه ی عصر گشت و آن دگر عزیز مصر شد. باری توانگر به چشم حقارت در درویش فقیه نظر کرد "

مجموع

"امیدوارم با بال های اندیشه و خیال خود به آرزوهایتان برسید"

